

1^ο Συνέδριο Μουσικών Βιβλιοθηκών και Αρχείων

Συνεργατικό Σχήμα Ελληνικών Ακαδημαϊκών Μουσικών Βιβλιοθηκών ΣΕΑΜΒ

*Επιμέλεια κειμένων: Μαρία Ασλανίδη
Μουσική Βιβλιοθηκονόμος - Ε.ΔΙ.Π.
Τ.Μ.Σ. Ιόνιο Πανεπιστήμιο*

*Επιμέλεια παρουσίασης: Χριστίνα Θεοδωρίκα
Βιβλιοθηκονόμος
Αν. Προϊσταμένη Κεντρική Βιβλιοθήκη ΤΕΙ Ηπείρου
Μέλος Δ.Σ. ΣΕΑΒ & Δ.Σ. GR-IAML*

Μέλη Συνεργατικού Σχήματος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Μουσικών Βιβλιοθηκών - ΣΕΑΜΒ

- Βιβλιοθήκη του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του **Α.Π.Θ.**
- Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του **Ιονίου Πανεπιστημίου**
- Βιβλιοθήκη του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών**
- Κεντρική Βιβλιοθήκη του **Πανεπιστημίου Μακεδονίας**
- Τμηματική Βιβλιοθήκη του **ΑΤΕΙ Ιονίων Νήσων** του Τμήματος Τεχνολογίας Ήχου & Μουσικών Οργάνων
- Κεντρική Βιβλιοθήκη του **ΤΕΙ Ηπείρου**
- **ΑΤΕΙ Κρήτης** - Σχολή Εφαρμοσμένων Επιστημών - Τμήμα Μηχανικών Μουσικής & Ακουστικής (Ρέθυμνο).

ΟΡΟΙ – ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΛΗΡΟΥΝ ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

- Είναι ομοειδείς (Ακαδημαϊκές μουσικές βιβλιοθήκες)
- Διέπονται από τον στόχο και την αποστολή των ιδρυμάτων στα οποία υπάγονται.
- Θεραπεύουν τις πληροφοριακές ανάγκες της ευρύτερης ή ειδικότερης ακαδημαϊκής κοινότητας
- Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αναφοράς διέπονται από όλα τα ανωτέρω.
- Οι τεχνικές εργασίες (καταλογογράφηση, ταξινόμηση, θεματική ευρετηρίαση, οργάνωση συλλογών κ.λπ.) έχουν ως στόχο την παροχή βέλτιστων υπηρεσιών αναφοράς, διαμορφώνονται βάσει των ανωτέρω.

ΚΥΡΙΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Η αξιοποίηση των βιβλιογραφικών και καθιερωμένων δεδομένων
- Η σταδιακή δημιουργία ενός ομοιόμορφου, ενιαίου αρχείου καθιερωμένων δεδομένων στον τομέα της μουσικής.
- Διαμόρφωση εθνικής πολιτικής για θέματα που αφορούν στις ελληνικές ακαδημαϊκές μουσικές βιβλιοθήκες, πχ. οργάνωση μουσικών συλλογών, τεχνικές εργασίες κ.λπ.
- Διαμόρφωση ενιαίας πολιτικής για τα αρχεία καθιερωμένων δεδομένων που αφορούν στην ελληνική μουσική.
- Διαμόρφωση ενιαίας πολιτικής αναφορικά με την απόδοση στην ελληνική γλώσσα των αρχείων καθιερωμένων δεδομένων της Βιβλιοθήκης του Κογκρέσου

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ

Ανάπτυξη συνεργασίας με:

- ΣΕΑΒ και Συλλογικό Κατάλογο (ΣΚΕΑΒ).
- εθνικούς φορείς:
 - Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας (Ε.Β.Ε.),
 - Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων και Επιστημόνων Πληροφόρησης (ΕΕΒΕΠ)
 - Ελληνικό Παράρτημα IAML (GR-IAML)
- ιδιωτικούς φορείς που διαθέτουν σημαντικές μουσικές συλλογές (Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη - Λίλιαν Βουδούρη, Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, Ωδείο Αθηνών κ.λπ.)

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Α.Π.Θ.

- Ιδρύθηκε το 1985, με επιστημονική και συνεχή λειτουργία από το 1993.
- Περιλαμβάνει **15.000 τίτλους** τεκμηρίων κυρίως για τη μουσική και μικρές συλλογές στις καλές τέχνες και τις ανθρωπιστικές επιστήμες .
- ***Η συλλογή αποτελείται από:***
 - βιβλία και περιοδικά, (έντυπα και ηλεκτρονικά),
 - μία εκτεταμένη συλλογή μουσικού ρεπερτορίου με παρτιτούρες και εκδόσεις απάντων έργων κλασικών συνθετών.
 - οπτικοακουστικό υλικό αποτελείται από δίσκους, CDs και DVDs κλασικής παραδοσιακής και βυζαντινής μουσικής.
 - διπλωματικές εργασίες στο αποθετήριο
 - άλλο οπτικοακουστικό υλικό που συλλέγεται και επεξεργάζεται από τη Βιβλιοθήκη και καλύπτει κυρίως τα πεδία της παραδοσιακής και της βυζαντινής μουσικής.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ Α.Π.Θ.

Απευθύνεται σε:

- περίπου 400 προπτυχιακούς - μεταπτυχιακούς φοιτητές
- προσωπικό του Τμήματος,
- ενδιαφερόμενους άλλων Τμημάτων του Α.Π.Θ.
- μέλη της μουσικής κοινότητας της πόλης.

Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

- Το Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής (**ΕΕΜ**) ιδρύθηκε το 2000
- Θεματικές περιοχές:
 - ✓ Ιστορία, αισθητική, θεωρία, ανάλυση και προβολή της Ελληνικής Μουσικής (Αρχαίας Μεσαιωνικής και Νέας)
 - ✓ Έμφαση στα λόγια είδη

Η συλλογή του ΕΕΜ διακρίνεται σε:

Κύρια συλλογή και

Αρχειακή συλλογή (μεγάλο μέρος σε ψηφιακή μορφή)

Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής

Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Ιόνιο Πανεπιστήμιο

- Αριθμεί περισσότερους από **30.000** πόρους μουσικής σε όλα τα μορφότυπα (μέσα αποθήκευσης).
- Μη δανειζόμενη συλλογή στο σύνολό της.
- Αριθμεί 1500 εγγεγραμμένα μέλη της Σχολής Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών.
- Απευθύνεται σε:
 - ✓ Ερευνητές
 - ✓ Μεταπτυχιακούς
 - ✓ Υποψήφιους Διδάκτορες κ.λπ.

**Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Βιβλιοθήκη Μουσικών Σπουδών**

- Η Βιβλιοθήκη Μουσικών Σπουδών ιδρύθηκε το 1993.
- Από το 2005 αποτελεί μέρος της Κεντρικής Βιβλιοθήκης.
- Οργανώθηκε πλήρως το 2008.

**Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Βιβλιοθήκη Μουσικών Σπουδών**

- **15.400** τεκμήρια έντυπου και οπτικοακουστικού υλικού
- Ιστορική και συστηματική μουσικολογία, εθνομουσικολογία και πολιτισμική ανθρωπολογία, μουσική τεχνολογία, βυζαντινή μουσικολογία και μουσικοπαιδαγωγικά.
- Η συλλογή της Βιβλιοθήκης Κωνσταντίνου Α. Ψάχου, επιφανή μουσικολόγου και καθηγητή βυζαντινής μουσικής
- Περιλαμβάνει μουσικά χειρόγραφα, πρώτες εκδόσεις μουσικών βιβλίων και άλλα έντυπα γενικού ενδιαφέροντος.
- Απευθύνεται κυρίως στα 1000 εγγεγραμμένα μέλη του τμήματος και σε όποιον άλλον ενδιαφερόμενο.

Αρχείο Ελληνικής Μουσικής

Κεντρική Βιβλιοθήκη

ΤΕΙ Ηπείρου

- Δημιουργήθηκε το 2002 από το Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής.
- Στεγάζεται στην Κεντρική Βιβλιοθήκη και αποτελεί μέρος της ευρύτερης συλλογής της.
- Περιλαμβάνει 4.800 CD/DVD
- 25.000 εγγραφές ανά τραγούδι είναι διαθέσιμες μέσω του λογισμικού V-Smart σε μορφότυπο MARC21.
- 50.000 επιπλέον εγγραφές είναι καταχωρημένες σε file maker με σκοπό τη μεταφορά τους στο V-Smart. Υπάρχει η δυνατότητα ακρόασης 30'' από κάθε τραγούδι.

Αρχείο Ελληνικής Μουσικής

Κεντρική Βιβλιοθήκη

ΤΕΙ Ηπείρου

- Περιλαμβάνει κυρίως CD, μεγάλο μέρος των οποίων αποτελεί υλικό ηχογραφήσεων των **78, 45 και 33 στροφών**, DVD και βιντεοκασέτες.
- Συγκεκριμένα:
 - ηχογραφήματα από τις αρχές του 20ού αιώνα:
 - ❖ **δημοτικής μουσικής** όλων των περιοχών της Ελλάδας,
 - ❖ **αστικής λαϊκής μουσικής** (ρεμπέτικο και μεταπολεμικό λαϊκό).
- εκδόσεις **τουρκικής, ινδικής και ιρακινής μουσικής**,
- μικρό σχετικά υλικό **βαλκανικής μουσικής**.
- πλήρης συλλογή **κλασικής μουσικής** της σειράς NAXOS
- σημαντικός αριθμός μουσικών **DVD (όπερες, συναυλίες κ.λπ.)**,
- μικρή σειρά **ελληνικών κινηματογραφικών ταινιών** με έμφαση σε λαϊκούς ερμηνευτές

Πρότυπα Οργάνωσης Μουσικών Συλλογών 1

Πολιτικές Περιγραφής μέχρι σήμερα

ο **Περιγραφικά δεδομένα**

- ο* ISBDs : όλοι οι τύποι υλικού
- ο* AACR2: κανόνες περιγραφής (LCRI: Library of Congress Rule Interpretation)
 - ο* Εργαλείο: Cataloger's Desktop
- ο* MARC 21 Format for Bibliographic Data

ο **Καθιερωμένα δεδομένα**

- ο* AACR2
 - ο* Προετοιμασία για μετάβαση του Authority File σε
 - ο* RDA (Resource Description and Access) (LC-PCC PS: Library of Congress-Program for Cooperating Cataloging Policy Statements)
- ο* MARC 21 Format for Authority Data

Πρότυπα Οργάνωσης Μουσικών Συλλογών 2

Πολιτικές Περιγραφής μέχρι σήμερα

ο Επίπεδο περιγραφής (Bibliographic records) [Bib. Encoded level]:

- ο Πολιτική 1: Full level*
- ο Πολιτική 2: Core level*

ο Γλώσσα περιγραφής:

- ο Πολιτική 1: Για το ελληνόφωνο χρησιμοποιείται η ελληνική γλώσσα*
- ο Πολιτική 2: Για το ξενόφωνο χρησιμοποιείται η αγγλική γλώσσα*
- ο Πολιτική 3: Στην περιγραφή χρησιμοποιείται η ελληνική γλώσσα ανεξάρτητα από τη γλώσσα του υπό περιγραφή πόρου.*

ο Επίπεδο καθιέρωσης – Status of identification (authority records):

- ο Πολιτική 1: Full level*
- ο Πολιτική 2: Minimal level (Μόνο τα υποχρεωτικά πεδία που προβλέπονται από το πρότυπο κωδικοποίησης και τα οποία καθιστούν την εγγραφή έγκυρη (valid)).*

ο Γλώσσα περιγραφής:

- ο Πολιτική 1: Για ελληνόφωνους όρους/ονόματα χρησιμοποιείται η ελληνική γλώσσα*
- ο Πολιτική 2: Για το ξενόφωνους όρους/ονόματα χρησιμοποιείται η αγγλική γλώσσα*
- ο Πολιτική 3: Οι πολιτικές περιγραφής των καθιερωμένων δεδομένων βρίσκονται παράλληλα υπό διαμόρφωση στο πλαίσιο του ILSaS. Μέχρι αυτή τη στιγμή έχουν διαμορφωθεί οι πολιτικές για τη δόμηση NARs (Name/Title Authority Records).*
- ο Δήλωση της γλώσσας στο \$b*

Πρότυπα Οργάνωσης Συλλογών 2

Θεματική Ανάλυση – Καθιέρωση

Πολιτικές μέχρι σήμερα

ο Καθιερωμένα δεδομένα – Ελεγχόμενο λεξιλόγιο

ο Ξενόφωνο υλικό

- ο* LCSH: Library of Congress Subject Headings
- ο* Virtual Authority International File (VIAF)
- ο* LC Medium of Performance Thesaurus for music
- ο* AFS Ethnographic Thesaurus

ο Ελληνόφωνο υλικό

- ο* Απόδοση στην ελληνική γλώσσα των LCSH
- ο* ΕΒΕ: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας
- ο* VIAF
- ο* Ανάπτυξη και καταχώρηση ορολογίας για την ελληνική μουσική στη Β.Δ. του Ορολογικού Εργαλείου του ΣΚΕΑΒ (Συλλογικός Κατάλογος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών) στο πλαίσιο συνεργασίας της δράσης με την Επιτροπή του Θησαυρού.

Οργάνωση Μουσικών Συλλογών

Τοπικές πολιτικές

- ο Τοπικές πολιτικές ταξινόμησης
 - ο Πολιτική 1: Αριθμητικό σύστημα ταξινόμησης για τις συλλογές φωνογραφημάτων (LP, audio cds, sound cassettes κ.λπ.)
 - ο Πολιτική 2: Χρήση προθεμάτων για ειδικές συλλογές, όπως συλλογές ανατύπων.
 - ο Πολιτική 3: Αλφαβητική ταξινόμηση στη συλλογή των περιοδικών.
 - ο Πολιτική 4: Τοπικοί ΤΑ για γκρίζα βιβλιογραφία

ILS

Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Βιβλιοθήκης

- Από το 2015-
- ILS 1: **Sierra-ILSaS** (ΕΚΠΑ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, ΑΤΕΙ Ηπείρου, ΑΤΕΙ Ιονίων Νήσων, ΑΤΕΙ Κρήτης)
- ILS 2: **Koha** (Α.Π.Θ. και ΠΑ.ΜΑΚ.)

Τύποι Υλικού (*Formats / Material types*)

- ο Πηγές αναφοράς (Reference sources)
- ο Γκρίζα βιβλιογραφία
 - ο Διατριβές
 - ο Διπλωματικές εργασίες
 - ο Πτυχιακές εργασίες
- ο Φωνογραφήματα (SR)
 - ο Μαγνητοταινίες
 - ο Δίσκοι βινυλίου
 - ο Δίσκοι ακτίνας
 - ο Κασέτες ήχου
- ο Μονογραφίες
 - ο Βιβλία (BK)
 - ο Παρτιτούρες (PM)
- ο Ηλεκτρονικοί πόροι (ER)
 - ο CD-Rs
 - ο DVD-Rs
- ο Οπτικοακουστικό υλικό (VM)
 - ο Βιντεοκασέτες
 - ο Βιντεοδίσκοι
- ο Περιοδικά δημοσιεύματα (SER)
 - ο Έντυπα
 - ο Ηλεκτρονικά

Μοναδικές Αρχειακές Συλλογές

Ενδεικτικά αναφέρονται συλλογές σπάνιων-πολύτιμων τεκμηρίων στις οποίες δίνεται έμφαση ανά Μουσική Συλλογή:

- ο Συλλογή Χειρογράφων Βυζαντινής Μουσικής Νικολάου Μαυροπούλου (ΤΜΣ-ΑΠΘ)
- ο Συλλογή Χειρογράφων Βυζαντινής Μουσικής Αθανασίου Πολίτη (ΤΜΣ-ΑΠΘ)
- ο Συλλογή Μουσικών Οργάνων (ΤΜΣ-ΑΠΘ)
- ο Συλλογή Παλαιότυπων Βυζαντινής Μουσικής (ΤΜΣ-ΑΠΘ)
- ο Συλλογή χειρογράφων, φωτογραφιών και εφημέρων (ΤΜΣ-ΑΠΘ)

Μοναδικές Αρχειακές συλλογές

- ο Αρχείο Ελλήνων Συνθετών - Παρτιτούρες (ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.)
- ο Αρχείο Β. Καλαφάτη (ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.)
- ο Αρχείο ΕΛΙΑ (ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.)
- ο Αρχείο Ελλήνων Συνθετών – Φωνογραφήματα (ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.)
- ο Αρχείο Γ. Παπαϊωάννου – Παρτιτούρες (ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.)
- ο Αρχείο Γ. Ρομποτή – Παρτιτούρες (ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.)
- ο Αρχείο Θ. Αντωνίου – Παρτιτούρες & Φωνογραφήματα (ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.)
- ο κ.λπ.

Μοναδικές Αρχειακές συλλογές

- ο Εργογραφία Ντίνου Κωνσταντινίδη (Κ.Β. ΠΑ.ΜΑΚ.)
- ο Διαγωνισμός σύνθεσης και ερμηνείας έργων μουσικής δωματίου (2005) (Κ.Β. ΠΑ.ΜΑΚ.)
- ο Συναυλίες & Εκδηλώσεις Τμήματος ΜΕΤ (Κ.Β. ΠΑ.ΜΑΚ.)
- ο Συλλογή Μουσικής Βιβλιοθήκης Κωνσταντίνου Α. Ψάχου (ΤΜΣ-ΕΚΠΑ)
- ο Αρχείο Ιφιγένειας Ευθυμιάτου (ΤΜΣ-ΕΚΠΑ)
- ο Αρχείο Ελληνικής Μουσικής (Κ.Β. ΤΕΙ Ηπείρου) κλπ...

Διατήρηση Υλικού - Μέθοδοι Πρόσβαση (Σύνδεση – Άδειες χρήσης) Μέχρι σήμερα

Οι συλλογές υποβάλλονται σε διατήρηση μέσω της ψηφιοποίησης. Η τελευταία αποτελεί την 1^η επιλογή μεταξύ των φορέων αναφορικά με τη διατήρηση του σπάνιου και πολύτιμου υλικού. Στόχος της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι η διασφάλιση τόσο της τρέχουσας φυσικής κατάστασης του υλικού όσο και της πρόσβασης της ακαδημαϊκής κοινότητας σε πόρους ή συλλογές χαρακτηρισμένες ως «μη δανειζόμενες» ή «μη διαθέσιμες» ή «σε συντήρηση». Για τη χρηστή χρήση του Υλικού χρησιμοποιούνται οι Άδειες Creative Commons, καθώς και ειδικές άδειες με τη μορφή δήλωσης για μεμονωμένα τεκμήρια ή συγκεκριμένες σπάνιες ή πολύτιμες συλλογές.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι κάτωθι σύνδεσμοι (η διαδικασία είναι υπό εξέλιξη για τους φορείς).

- ο [DSpace \(ΤΜΣ – ΑΠΘ\)](#)
- ο [DSpace \(ΕΕΜ-ΤΜΣ-Ι.Π.\)](#)
 - ο <http://195.130.127.98:8080/xmlui/handle/123456789/3320>
- ο [Πέργαμος \(ΤΜΣ-ΕΚΠΑ\)](#)
- ο [DSpace \(Κ.Β. ΠΑ.ΜΑΚ.\)](#)
 - ο <https://dspace.lib.uom.gr/handle/2159/18907>
 - ο [Κ.λπ.](#)
- ο [VUBIS \(Κ.Β. ΑΤΕΙ Ηπείρου\)](#)
 - ο <http://aem.teiep.gr/webopac/Vubis.csp>

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

